

Vedtak fra komité C

Saksdokumenter:

- KM 9.0/23 Forskrift om regler for valg av Kirkerådet og endringer i kirkeordningen m.m.
- KM 9.1/23 Innstilling 1 fra komité C. Forskrift om regler for valg av Kirkerådet og endringer i kirkeordningen m.m.
- KM 9.2/23 Innstilling 2 fra komité C. Forskrift om regler for valg av Kirkerådet og endringer i kirkeordningen m.m.

Forskrift om regler for valg av Kirkerådet og endringer i kirkeordningen m.m.

Sammendrag av saksorienteringenk

Kirkerådets sammensetning og valgordning ble sist endret med virkning fra 2020. Kirkerådets sammensetning er regulert i kirkeordningen, og ikke i valgreglene. Det betyr at eventuelle endringer i sammensetningen må gjøres i kirkeordningen. På bakgrunn av en høring, foreslår Kirkerådet noen justeringer i kirkeordningens bestemmelse om Kirkerådets sammensetning i denne saken. Større endringer vil bli vurdert i sammenheng med kirkelig organisering.

Kirkerådet fremmer også et forslag til nye regler for valg av Kirkerådet. Forslaget innebærer at det videreføres at leder velges gjennom særskilt valg. Reglene åpner for at valget av de leke medlemmene av Kirkerådet kan gjennomføres som avtalevalg eller flertallsvalg. Lek kirkelig tilsatt og prestene velges gjennom flertallsvalg.

Kirkerådet foreslår også noen tilhørende endringer i forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet og Kirkemøtets forretningsorden.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen har merket seg at Barne- og familiedepartementet har sendt på høring et forslag om endringer i trossamfunnsloven, som inneholder forslag om å stille et krav om minst 40 prosent av hvert kjønn i styrende organer for tros- og livssynssamfunn, inkludert Kirkerådet. Komiteen legger til grunn at Kirkerådet kommer tilbake til Kirkemøtet med nødvendige endringsforslag i valgreglene i lys av eventuelle kommende lovendringer.

2. Komiteen viser til at det er satt ned et utvalg som skal vurdere tiltak som skal styrke samisk kirkeliv, jf. sak KR 97/22. Komiteen understreker behovet for samisk representasjon i Kirkerådet, og ber om at det arbeides videre for å sikre slik representasjon.
3. Komiteen ser at denne saken har nær sammenheng med spørsmålet om kirkelig organisering og Kirkerådets fremtidige oppgaver i rettssubjektet Den norske kirke. Ny organisering kan føre til at nye hensyn gjør seg gjeldende, eller at hensyn bør vektas annerledes, når Kirkerådets sammensetning og valgordning skal vurderes. Det vil derfor være naturlig å vurdere disse spørsmålene på nytt i lys av endelig beslutning om kirkelig organisering.
4. Det foreslås i regler for valg av Kirkerådet § 2-2 at Kirkerådets leder og nestleder fortsatt skal velges for en periode på to år. Komiteen legger enstemmig til grunn at både leder og nestleder bør velges for fire år.

En utvidelse av valgperioden fra to til fire år vil sikre kontinuitet i ledervervet, og dermed større forutsigbarhet for omgivelsene. En lengre valgperiode gir også den som velges som Kirkerådets leder større forutsigbarhet om tidsperspektiv på vervet og forholdet til egen arbeidssituasjon. Gjennom en valgperiode på fire år vil leder dessuten kunne opparbeide seg større kompetanse innenfor Kirkerådets ansvarsområder og utøvelse av lederfunksjonen.

I høringsnotatet var ikke spørsmål om lengden på valgperioden for Kirkerådets leder og nestleder tatt opp. I høringen er det likevel enkelte høringsinstanser som har foreslått å utvide leders valgperiode fra to til fire år.

Komiteen legger til grunn at forslaget om å utvide valgperioden for Kirkerådets leder og nestleder fra to til fire år er oversiktlige og ukompliserte, og anser endringen som tilstrekkelig utredet etter Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 til å bli vedtatt av Kirkemøtet 2023. Komiteen viser for øvrig til bestemmelsen i forslag til regler for valg av Kirkerådet § 5-3 om at Kirkemøtet kan vedta mistillit til Kirkerådets leder i valgperioden.

Valgperioden til lederen av Kirkerådet samsvarer med valgperioden til hhv. lederen av Mellomkirkelig råd og lederen av Samisk kirkeråd. Det kan også være andre regelverk som blir berørt dersom valgperioden til Kirkerådets leder endres fra to til fire år. Derfor foreslås det at Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta nødvendige endringer i annet berørt regelverk for å følge opp endringen av valgperioden for Kirkerådets leder og nestleder.

Endringen av leders og nestleders valgperiode fra to til fire år i forskrift om regler for valg av Kirkerådet medfører også at ordlyden i forskrift 14. november 2021 nr. 3246 om regler for Kirkerådets virksomhet § 1 første og annet ledd endres tilsvarende.

5. Komiteen har blitt gjort oppmerksom på at forslaget fra Kirkerådet inneholder en inkurie. Forslaget fra Kirkerådet om endringer i kirkeordningen er at det skal være 13 leke medlemmer i Kirkerådet, inkludert leder, to prester, en lek kirkelig tilsatt og

preses i Bispemøtet. I det utsendte forslaget til § 3-4 ved valg av leke medlemmer ved flertallsvalg står det at det skal velges ti leke medlemmer etter at valget av leder er gjennomført. Det riktige tallet skal være tolv.

Komiteen foreslår derfor en teknisk endring i § 3-4 som tydeliggjør at det skal velges tolv medlemmer etter at valget av leder er gjennomført. Endringen innebærer at det i første valgomgang gis stemme til seks leke kandidater, fra ulike bispedømmer. I andre valgomgang innebærer endringen at det skal avgis stemme på seks leke kandidater – én lek kandidat per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to leke kandidater blant alle bispedømmer.

Endringen i § 3-4 forutsetter en tilsvarende endring i § 3-3. I denne paragrafen er det forutsatt at valglisten skal inneholde dobbelt så mange kandidater som det skal velges leke medlemmer, dvs. en utvidelse fra 22 kandidater til 26 kandidater. Dette er nødvendig for å ha tilstrekkelig antall kandidater til medlemmer og varamedlemmer.

Komiteen legger til grunn at forslagene til endringer er av teknisk karakter og er tilstrekkelig utredet etter Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 til å bli vedtatt av Kirkemøtet 2023.

6. Komiteen foreslår at tittelen på regelverket «forskrift om regler for valg av Kirkerådet» forenkles til «regler for valg av Kirkerådet».

Vedtak

1

1. Kirkemøtet vedtar følgende forskrift om endring i kirkeordning for Den norske kirke:

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd skal lyde:

Kirkerådet består av 13 leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og to prester valgt av Kirkemøtet og preses i Bispemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

II

Endringen trer i kraft straks.

2. Kirkemøtet vedtar følgende regler for valg av Kirkerådet:

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. Valgperiode. Nyvalg i valgperioden

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådene valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

§ 1-2. Valgkomiteen. Hemmelig valg

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppgjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang.

Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 1-3. Valgbarhet

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

Kapittel 2. Valg av leder

§ 2-1. Nominasjon av leder

Bispedømmerådene kan komme med forslag til lederkandidater overfor valgkomiteen.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-2. Valg av leder

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Det skal avgis stemme på én kandidat. Det er også adgang til å stemme blankt. Hvis ingen ved første stemmegivning får alminnelig flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for fire år. Kirkerådet velger selv nestleder for fire år.

Kapittel 3. Valg av leke medlemmer

§ 3-1. Valgform

Kirkerådets øvrige leke medlemmer velges ved avtalevalg eller flertallsvalg.

§ 3-2. Avtalevalg

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av de leke medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, skal foregå som avtalevalg.

Valget gjennomføres på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer, inkludert varamedlem for Kirkerådets leder. Innstillingen skal inneholde minst et medlem og et varamedlem fra hvert bispedømme, og det kan angis hvilken gruppe medlemmene representerer.

Innstillingen skal inneholde minst 40 prosent kvinner og minst 40 prosent menn. Det skal tilstrebes at den også inneholder en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Innstillingen vedtas med 2/3 flertall av Kirkemøtet.

§ 3-3. Valgliste ved flertallsvalg

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 leke kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Valgkomiteen skal sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal valgkomiteen tilstrebe at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og lek kirkelig tilsatt etter § 4-1.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet. Slike kandidater skal føres opp på valglisten. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i annet ledd.

§ 3-4. Valg av medlemmer ved flertallsvalg

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først seks leke medlemmer, sammen med lek kirkelig tilsatt og prester etter § 4-2 annet ledd. De leke medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks leke kandidater, én kandidat per bispedømme, én lek kirkelig tilsatt og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks leke medlemmer og én prest. Det skal avgis stemme på seks leke kandidater – én lek kandidat per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to leke kandidater blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-5. Valg av varamedlemmer ved flertallsvalg

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer ved flertallsvalg velger Kirkemøtet varamedlemmer i en egen valgomgang.

Kapittel 4. Valg av prester og lek kirkelig tilsatt

§ 4-1. Valgliste ved valg av prester og lek kirkelig tilsatt

Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve leke kirkelig tilsatte, ordnet bispedømmevis, og
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis

Ved valg av varamedlemmer, fremmer valgkomiteen en valgliste med de gjenværende kandidatene som ikke er blitt valgt, ordnet bispedømmevis.

Ved nyvalg og suppleringsvalg i valgperioden kommer første og annet ledd til anvendelse så langt det passer.

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av de leke medlemmene ved avtalevalg velger Kirkemøtet en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det skal avgis stemme på en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke medlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og prester i to valgomganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og lek kirkelig tilsatt i en egen valgomgang. For lek kirkelig tilsatt skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det gis stemme på en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av leke varamedlemmer og varamedlemmer for lek kirkelig tilsatt og prester i samme valgomgang.

Kapittel 5. Felles bestemmelser

§ 5-1. Stemmelikhet ved flertallsvalg. Forkasting av stemmesedler

Ved stemmelikhet ved flertallsvalg gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 5-2. Presentasjon av kandidater

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

§ 5-3. Fratredelse

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 5-4. Nærmere regler ved nyvalg og suppleringsvalg

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget hvis det gjennomføres som flertallsvalg.

Ved nyvalg i valgperioden kan Kirkemøtet med 2/3 flertall vedta at valg av de leke medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, skal foregå som avtalevalg. Valgkomiteen ber Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater til flertallsvalg innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt. Gjelder det valg av prest eller lek kirkelig tilsatt, anses alle prester og leke kirkelig tilsatte å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Suppleringsvalg gjennomføres som flertallsvalg.

§ 5-4. Mindre endringer

Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.

§ 5-5. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. november 2021 nr. 3434 om valg av Kirkerådet.

3. Kirkemøtet vedtar følgende forskrift om endringer i forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet:

I

I forskrift 14. november 2021 nr. 3246 om regler for Kirkerådets virksomhet gjøres følgende endringer:

§ 1 første og annet ledd skal lyde:

1. Kirkemøtet velger Kirkerådets leder ved særskilt valg for en periode på fire år.
2. Kirkerådet velger nestleder i det konstituerende møtet for en periode på fire år. Valget foregår skriftlig.

§ 5 skal lyde:

§ 5. Vedtaksførhet

Kirkerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når preses (eventuelt fungerende preses) og minst halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er til stede og avgir stemme i saken.

II

Endringen trer i kraft straks.

4. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta nødvendige endringer i annet berørt regelverk for å følge opp endringen av valgperioden for Kirkerådets leder og nestleder i regler for valg av Kirkerådet i § 2-2.

5. I Kirkemøtets forretningsorden vedtas følgende endring:

I

§ 3-5 nytt femte ledd skal lyde:

Valgkomiteen forbereder valg av Mellomkirkelig råd og Den norske kirkes klagenemnd til Kirkemøtets første møte i påfølgende valgperiode.

II

Endringen trer i kraft straks.

.....
komitéleder

.....
saksordfører